

M-004-017403

Seat No. _____

M. Ed. (Sem. IV) (CBCS) (W.E.F. 2015-16)

Examination

April/May – 2018

SpC-04 : Guidance & Counselling

Faculty Code : 004

Subject Code : 017403

Time : 2½ Hours]

[Total Marks : 70

- ૧ નીચેના છ પ્રશ્નોના જવાબ આપો : ૬
- (૧.૧) કઈ પ્રયુક્તિ વ્યક્તિને પોતાના વિશે સભાન કરવામાં મદદરૂપ થાય છે ?
(અ) માર્ગદર્શન (બ) પ્રબોધન
(ક) સલાહ (ડ) પરામર્શ
- (૧.૨) વ્યક્તિને પરિવર્તન પ્રત્યે કેન્દ્રિત કરતો મનોચિકિત્સાત્મક અભિગમ કયો છે ?
(અ) બિનદિશાસૂચક ચિકિત્સા
(બ) નિવારક ચિકિત્સા
(ક) દિશાસૂચક ચિકિત્સા
(ડ) વાસ્તવ ચિકિત્સા
- (૧.૩) જેમાં ચિકિત્સક દ્વારા સલાહ સૂચન લઘુત્તમ સ્તરે રાખવામાં આવે છે તે ચિકિત્સા પદ્ધતિને શું કહે છે ?
(અ) દિશાસૂચક પરામર્શ
(બ) સારગ્રાહી પરામર્શ
(ક) બિન-દિશાસૂચક પરામર્શ
(ડ) અનુમતિસૂચક પરામર્શ
- (૧.૪) નીચેનામાંથી કયું વિધાન સાચું છે ?
(અ) માર્ગદર્શન અને પરામર્શન સમાનાર્થી શબ્દો છે
(બ) માર્ગદર્શનએ પરામર્શનનો ભાગ છે
(ક) પરામર્શનએ માર્ગદર્શનનો ભાગ છે
(ડ) માર્ગદર્શનએ પરામર્શનની વિશિષ્ટ સેવા છે
- (૧.૫) નીચેનામાંથી કયો હેતુ માર્ગદર્શન અને પરામર્શનનો નથી
(અ) વ્યક્તિની પોતાના માટેની સમજને વધારવી
(બ) વ્યક્તિને પરિવર્તનોમાં અને નવા વાતાવરણમાં યોગ્ય રીતે ગોઠવાઈ જવાની ક્રિયામાં મદદ કરવી
(ક) વ્યક્તિને યોગ્ય નોકરી મેળવવા માટે તૈયાર કરવી
(ડ) વ્યક્તિને આત્મનિર્ભર બનાવવી

- (૧.૬) નીચેનામાંથી કયું માર્ગદર્શનનું લક્ષણ નથી ?
- (અ) તે એક પ્રક્રિયા છે
- (બ) તે સામાન્યીકૃત અને વિશિષ્ટ બન્ને પ્રકારની પ્રક્રિયા છે
- (ક) તેનાં મૂળ શિક્ષણ પ્રણાલીમાં છે
- (ડ) તે કોઈ પણ વ્યક્તિ દ્વારા ગમે તેને આપી શકાય
- ૨ નીચેના આઠ પ્રશ્નોમાંથી કોઈ પણ છના જવાબ આપો : ૧૨
- (૨.૧) વ્યાખ્યાયિત કરો - માર્ગદર્શન.
- (૨.૨) માર્ગદર્શનની જરૂરિયાત જણાવો.
- (૨.૩) સલાહદર્શનની વ્યાખ્યા શું છે ?
- (૨.૪) માધ્યમિક કક્ષાએ માર્ગદર્શનની પ્રવૃત્તિઓ શું છે ?
- (૨.૫) સલાહદર્શનના મૂળભૂત તત્ત્વો જણાવો.
- (૨.૬) સલાહદર્શન અને શિક્ષણ વચ્ચેનો તફાવત આપો.
- (૨.૭) મનોચિકિત્સા એટલે શું ?
- (૨.૮) જૂથ સલાહદર્શન એટલે શું ?
- ૩ નીચેના પાંચ પ્રશ્નોમાંથી કોઈ પણ ચારના આશરે ૨૫૦ શબ્દોમાં જવાબ આપો : ૧૬
- (૩.૧) વ્યાવસાયિક માર્ગદર્શન વિશે ટૂંક નોંધ લખો.
- (૩.૨) માર્ગદર્શન સેવામાં શિક્ષકની ભૂમિકા પર ટૂંક નોંધ લખો.
- (૩.૩) સલાહદર્શકના કાર્યો પર ટૂંક નોંધ લખો.
- (૩.૪) ટેલીવીઝન દ્વારા માર્ગદર્શન સેવાઓ વિશે ટૂંક નોંધ લખો.
- (૩.૫) માર્ગદર્શનના અભાવની પ્રતિકૂળ અસરો શું છે ?
- ૪ નીચેના ત્રણ પ્રશ્નોમાંથી કોઈ પણ બેના આશરે ૩૦૦ શબ્દોમાં જવાબ આપો : ૧૬
- (૪.૧) જૂથ માર્ગદર્શનને પ્રયુક્તિ તરીકે સામાજિકનાટક (સોશિઓડ્રામા) વર્ણવો.
- (૪.૨) માર્ગદર્શન અને સલાહદર્શનમાં પ્રવર્તમાન પ્રવાહો અને સંશોધન સવિસ્તર વર્ણવો.
- (૪.૩) સલાહદર્શનના સિદ્ધાંતો વર્ણવો.
- ૫ નીચેના ત્રણ પ્રશ્નોમાંથી કોઈ પણ બેના આશરે ૪૦૦ શબ્દોમાં જવાબ આપો : ૨૦
- (૫.૧) માર્ગદર્શનના સિદ્ધાંતો વર્ણવો.
- (૫.૨) માનસિક ક્ષતિગ્રસ્ત બાળકો માટેની સલાહદર્શન સેવાઓ વર્ણવો.
- (૫.૩) અપવાદરૂપ બાળકો વિશે માહિતી મેળવવાના સાધન તરીકે સાક્ષાત્કાર દસ્તાવેજ (અનેકડોટલ રેકોર્ડ) વર્ણવો.

ENGLISH VERSION

- 1 Answer the following Six Questions : 6
- (1.1) Which technique helps an individual to become aware of himself ?
- (a) Guidance   (b) Prognosis
(c) Advising   (d) Counselling
- (1.2) A psychotherapeutic approach that focuses an individual to change is .....
- (a) Non-directive therapy
(b) Preventive therapy
(c) Directive therapy
(d) Reality therapy
- (1.3) A therapy in which advise or direction by a therapist is kept at a minimum level is known as:
- (a) Directive counselling
(b) Eclectic counselling
(c) Non-directive counselling
(d) Permissive counselling
- (1.4) Which of the following statements is true?
- (a) Guidance and counselling are synonymous terms
(b) Guidance is a part of counselling
(c) Counselling is a part of guidance
(d) Guidance is a specialized service of counselling
- (1.5) What of the following is not a purpose of guidance and counselling?
- (a) To make the person improve the understanding of self
(b) To help the person in adapting to the changes or new environment
(c) To enable the person to get a suitable job
(d) To make the person self dependent
- (1.6) Which of the following is not a characteristic of guidance?
- (a) It is a process
(b) It is both generalized and specialized service
(c) It has its roots in education system
(d) It can be given by anybody to anybody

- 2** Answer any Six out of Eight : **12**
- (2.1) Define guidance.
  - (2.2) Give the need of guidance.
  - (2.3) What is the definition of counselling.
  - (2.4) What are the activities of guidance at secondary level.
  - (2.5) Give the basic elements of counselling.
  - (2.6) Give the difference between counselling and education.
  - (2.7) What is psychotherapy?
  - (2.8) What is group counselling?
- 3** Answer any Four out of Five in about 250 words. **16**
- (3.1) Write a short note about vocational guidance.
  - (3.2) Write a short note on role of a teacher in guidance service.
  - (3.3) Write a short note on functions of a counsellor.
  - (3.4) Write a short note about guidance services through television.
  - (3.5) What are the adverse effects of lack of guidance.
- 4** Answer any Two out of Three questions in about 300 words. **16**
- (4.1) Describe sociodrama as a technique of group guidance.
  - (4.2) Describe recent trends and research in guidance and counselling.
  - (4.3) The principles of counselling. Elaborate.
- 5** Answer any Two out of Three questions in about 400 words. **20**
- (5.1) Describe the principles of guidance.
  - (5.2) Describe the counselling services for mentally retarded children.
  - (5.3) Describe the anecdotal record as a tool for collection of information about Exceptional children.
-